

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह निर्देशक, एघारौँ तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : – लिखित परीक्षा						पूर्णाङ्क :- २००
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सार्वजनिक प्रशासन र विकास प्रशासन	१००	४०	विषयगत	४ प्रश्न X १५ अङ्क = ६० अङ्क २ प्रश्न X २० अङ्क = ४० अङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	४ प्रश्न X १५ अङ्क = ६० अङ्क २ प्रश्न X २० अङ्क = ४० अङ्क	३ घण्टा
२. द्वितीय चरण : – अन्तर्वार्ता						पूर्णाङ्क :- ३०
विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली			
अन्तर्वार्ता	३०	-	मौखिक			

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरु सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :-

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह निर्देशक, एघारौँ तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र: सार्वजनिक प्रशासन र विकास प्रशासन

खण्ड (क) सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन – (५० अङ्क)

१. शासन पद्धति

- १.१ संबैधानिक विकासक्रम र वर्तमान संविधान
- १.२ संघ, प्रादेशिक र स्थानिय तहको शासन पद्धति
- १.३ नवीन सार्वजनिक शासन पद्धति र सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापन
- १.४ नेपालको सुरक्षा प्रणाली, व्यवस्थापन र चुनौतिहरु
- १.५ लोकतन्त्र, मानव अधिकार, कानूनी राज्य, समावेशीकरण र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
- १.६ सूचनाको हक, पारदर्शिता

२. व्यवस्थापन

- २.१ व्यवस्थापनको परिचय, कार्य सिद्धान्त, आयाम र चुनौतिहरु
- २.२ आधुनिक व्यवस्थापनका समकालिन सम्भावना र चुनौतिहरु
 - २.२.१ ज्ञान व्यवस्थापन
 - २.२.२ प्रतिभा व्यवस्थापन
 - २.२.३ विविधता व्यवस्थापन
 - २.२.४ समय व्यवस्थापन
 - २.२.५ द्वन्द्व व्यवस्थापन
 - २.२.६ नेतृत्व र नियन्त्रण
 - २.२.७ आयोजना व्यवस्थापन: तर्जुमा, विश्लेषण, अनुगमन, मूल्यांकन र नेपालको आयोजना व्यवस्थापन प्रणाली
 - २.२.८ नेपालका सार्वजनिक संस्थानहरुको व्यवस्थापन

३. मानव स्रोत व्यवस्थापन

- ३.१ परिचय, महत्व र ऐतिहासिक विकासक्रम
- ३.२ मानव स्रोत व्यवस्थापनको परिवर्तित भूमिका
- ३.३ मानव स्रोत व्यवस्थापनको रणनीतिक उद्देश्य, मूल्य र सिद्धान्तहरु
- ३.४ मानव स्रोत व्यवस्थापनका प्रवृत्तिहरु
- ३.५ कार्य विश्लेषण: परिचय, महत्व र तरिकाहरु
- ३.६ मानव स्रोत योजना: उद्देश्य, प्रकृया र पद्धतिहरु
- ३.७ भर्ना, छनौट, नियुक्ति, बढुवा र तलब सुविधा
- ३.८ कार्यसम्पादन मूल्यांकन: पद्धति, समस्या र सुधारका उपायहरु
- ३.९ उत्तराधिकार योजना
- ३.१० तालिम
- ३.११ संगठनात्मक व्यवहार, संस्कृति र श्रम सम्बन्ध

४. वित्तीय व्यवस्थापन

- ४.१ वित्तीय व्यवस्थापनको अर्थ, क्षेत्र र सैद्धान्तिक पक्ष
- ४.२ सरकारी वित्तीय प्रणाली: सरकारी वित्त, कर खर्च र सापटी
- ४.३ वित्तीय प्रणाली र वित्तीय बजार: पूँजी बजार, मुद्रा बजार, धितोपत्र बजार र स्टक एक्सचेञ्ज
- ४.४ बजेटका सिद्धान्त, प्रकार, महत्व र व्यवहारिकता
- ४.५ नेपालको सरकारी लेखा प्रणाली, लेखा परीक्षण र सार्वजनिक संस्थानहरुको लेखापद्धति

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह निर्देशक, एघारौं तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.६ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, जोखिम व्यवस्थापन र विश्लेषण
- ४.७ International Financial Reporting Standard (IFRS) र Nepal Financial Reporting Standard (NFRS) सम्बन्धी जानकारी
- ४.८ वित्तीय स्थिरता, वित्तीय संस्कार र नेपालमा वित्तीय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम
- ४.९ सामाजिक सुरक्षा प्रणाली र नेपालको विद्यमान अवस्था
- ४.१० अनिवार्य अवकाश कोष र योगदानमुखि निवृत्तभरण प्रणाली
- ४.११ अन्तरराष्ट्रिय वित्तीय संस्थाहरु - विश्व बैंक, IMF, ADB, AIIB, BRICS, WTO

खण्ड (ख) : विकास प्रशासन र विकासका आयामहरु - (५० अङ्क)

१. विकास प्रशासन र व्यवस्थापन

- १.१ विकासका पक्षहरु : आर्थिक, सामाजिक, राजनैतिक र संस्थागत
- १.२ नेपालमा योजना : प्रयास, उपलब्धि र चुनौती
- १.३ विकास प्रक्रियामा विकासका साभेदारहरु एवं वैदेशिक सहयोग परिचालन
- १.४ विकासमा नागरिकको संलग्नता, नागरिक समाज, गैरसरकारी संस्था, सामुदायिक संस्थाहरु तथा विभिन्न समूहहरु
- १.५ विकासका समसामयिक आयामहरु- मानव विकास, सार्वजनिक-निजी साभेदारी, दीगो विकास, गरिवी निवारण, समावेशी विकास
- १.६ नेपालमा सामाजिक विविधताको अवस्था र परिणाम
- १.७ विविधता व्यवस्थापन, श्रोत व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, गुनासो व्यवस्थापन, जन-व्यवस्थापन
- १.८ सार्वजनिक संस्थाहरु : उपलब्धि र चुनौतीहरु
- १.९ द्विपक्षीय, क्षेत्रीय र बहुपक्षीय प्रबन्ध, महासन्धि र सम्झौता : नेपालको प्रतिवद्धता, अपेक्षा, प्रयास र दायित्व
- १.१० छिमेकी मुलुकसंग नेपालको पहुँच
- १.११ प्रमुख अन्तर्राष्ट्रिय संघ र एजेन्सीहरु
- १.१२ महिला, लैङ्गिकता तथा समावेशिता
- १.१३ अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रणाली तथा नेपालमा यसको प्रयोग

२. व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकता

- २.१ सार्वजनिक जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व
- २.२ व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकताको अवधारणा र आयामहरु
- २.३ सार्वजनिक प्रशासनमा व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकताको प्रवर्द्धनका उपाय र वर्तमान अवस्था
- २.४ भ्रष्टाचार निवारण तथा भ्रष्टाचार निवारणका लागि गरिएका व्यवस्थाहरु

३. समसामयिक मुद्दाहरु

- ३.१ दीगो विकास र पर्यावरण
- ३.२ गरिवी निवारण
- ३.३ लैङ्गिक सवाल
- ३.४ सुशासन
- ३.५ खुला बजारमुखी अर्थतन्त्र
- ३.६ आर्थिक कटनीति

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह निर्देशक, एघारौँ तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.७ रणनीतिक योजना प्रकृया
- ३.८ वार्ता र सम्झौता
- ३.९ सार्वजनिक नीजि साभेदारी प्रारूप
- ३.१० गैरसरकारी र नीजि क्षेत्र
- ३.११ बौद्धिक सम्पत्ति
- ३.१२ नेपालमा स्वास्थ्य बीमा

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (विषयगत)				
विषय	खण्ड	अङ्कभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान
सार्वजनिक प्रशासन र विकास प्रशासन	(क)	५०	२ प्रश्न X १५ अङ्क = ३०	१ प्रश्न X २० अङ्क = २०
	(ख)	५०	२ प्रश्न X १५ अङ्क = ३०	१ प्रश्न X २० अङ्क = २०
जम्मा		१००	४ प्रश्न X १५ अङ्क = ६०	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह निर्देशक, एघारौँ तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

खण्ड क - (५० अङ्क)

१. प्राधिकरण सम्बन्धी सामान्य जानकारी

- १.१ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको संगठनात्मक व्यवस्था
- १.२ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको वित्तिय अवस्था सम्बन्धी ज्ञान
- १.३ नेपालमा हवाई यातायातको विकासक्रम र चुनौती
- १.४ प्राधिकरणको योजना, बजेट र आयश्रोतहरु
- १.५ विमान स्थलमा गैह्र हवाई सेवा आयको स्थिति र वृद्धिका उपायहरु
- १.६ विमानस्थल व्यवस्थापनमा देखिका नयाँ आयामहरु
- १.७ ICAO Safety Management System सम्बन्धी ज्ञान
- १.८ ICAO Universal Safety Oversight Audit Program (USOAP) सम्बन्धी आधारभुत ज्ञान

२. लेखा र लेखापरीक्षण

- २.१ लेखा प्रणालीको विकासक्रम
- २.२ दोहोरो लेखा प्रणालीको महत्व, सिद्धान्त र विशेषता
- २.३ लेखाका मापदण्डहरुको प्रयोग र महत्व
- २.४ लेखा परिक्षण मापदण्डहरुको प्रयोग र महत्व
- २.५ आन्तरिक लेखा परिक्षण
- २.६ अन्तिम लेखा परिक्षण
- २.७ सामयिक लेखा परिक्षण
- २.८ कार्यमुलक लेखा परिक्षण
- २.९ व्यवस्थापन लेखा परिक्षण
- २.१० सामाजिक लेखा परिक्षण
- २.११ कर लेखा परिक्षण
- २.१२ आन्तरिक नियन्त्रणका पद्धतिहरु
- २.१३ आन्तरिक नियन्त्रण र आन्तरिक लेखा परिक्षणको अन्तर सम्बन्ध
- २.१४ लेखा परिक्षणबाट औल्याइएका वेरुजुका प्रकारहरुको लेखांकन र फछ्यौट गर्ने व्यवस्था
- २.१५ एकल खाता कोष प्रणाली
- २.१६ राजश्व व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- २.१७ International Standard for Supreme Audit Institution
- २.१८ लेखांकन समायोजनहरु
 - २.१८.१ Accrual and outstanding
 - २.१८.२ Prepaid expenses
 - २.१८.३ Reconciliation of Account
 - २.१८.४ Adjustments
 - २.१८.५ Disclosure
- २.१९ जिम्मेवारी लेखांकन
 - २.१९.१ लागत केन्द्र
 - २.१९.२ मुनाफा केन्द्र
 - २.१९.३ लगानी केन्द्र
- २.२० वित्तीय लेखांकन
- २.२१ व्यवस्थापन लेखांकन
- २.२२ लागत लेखांकन

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह निर्देशक, एघारौँ तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.२३ आम्दानी लेखांकन
- २.२४ मुद्रा लेखांकन
- २.२५ चार्ट अफ एकाउण्ट
- २.२६ आयकर लेखांकन
- २.२७ म.अ.कर लेखांकन
- २.२८ लेखा निर्देशिका
- २.२९ Nepal Financial Reporting Standards (NFRS)
- ३. **वित्तीय विवरणहरूको तयारी र प्रतिवेदन व्यवस्था**
 - ३.१ परिक्षण सूची
 - ३.२ आय तथा व्यय विवरण
 - ३.३ वासलात
 - ३.४ नगद प्रवाह विवरण
 - ३.५ कोष प्रवाह विवरण
 - ३.६ नगद तथा तरलता व्यवस्थापन पद्धति
 - ३.७ प्रतिवेदन प्रणाली
- ४. **आर्थिक प्रशासन**
 - ४.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरू र महत्व
 - ४.२ बजेटको अर्थ, सिद्धान्त, प्रकार र महत्व
 - ४.३ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियन्त्रण Program Budget, Performance Budget, Zero base Budget
 - ४.४ वित्तीय योजना
 - ४.५ एकल खाता कोष: परिचय, उद्देश्य, विशेषता तथा महत्व
 - ४.६ कर: अर्थ, उद्देश्य, प्रकार तथा महत्व
 - ४.७ सार्वजनिक खर्च, सार्वजनिक आय र सार्वजनिक ऋण
 - ४.८ आर्थिक प्रशासनमा जिम्मेवारी र जवाफदेहीता : (आर्थिक कारोबारमा वित्तीय तथा प्रशासकीय जवाफदेहीको आवश्यकता, आर्थिक प्रशासनमा प्रशासकीय प्रमुखहरूको जिम्मेवारी र जवाफदेहीको व्यवस्था, आर्थिक अनुशासनको मौजुदा स्थिति र समस्या)
 - ४.९ आर्थिक नीति, वित्तीय नीति, मौद्रिक नीति र विदेशी विनिमय नीति
 - ४.१० नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राजस्वका श्रोतहरू
 - ४.११ लिलाम सम्बन्धी व्यवस्था
- ५. **जिन्सी तथा वित्तीय व्यवस्थापन र नियन्त्रण**
 - ५.१ जिन्सी व्यवस्थापन तथा नियन्त्रण
 - ५.२ जोखिम व्यवस्थापन
 - ५.३ Financial Management Functions
 - ५.४ Working Capital Management
 - ५.५ Investment Appraisal Systems
 - ५.६ Cost of Debt and Capital
 - ५.७ Rate of return
 - ५.८ Financial Ratio Analysis
 - ५.९ Ethics and Corruption Control
 - ५.१० Credit management
 - ५.११ Financial Accountability and Transparency

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह निर्देशक, एघारौं तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड ख - (५० अङ्क)

६. योजना र बजेट

- ६.१ योजनाहरूको विकासक्रम, निर्माण प्रकृया, समस्या तथा चुनौतिहरू
- ६.२ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियन्त्रण
- ६.३ खर्चका प्रकार
- ६.४ राजस्वका आधारहरू
- ६.५ रकमान्तर व्यवस्था
- ६.६ Strategic Planning and Action Plan
- ६.७ Income tax planning
- ६.८ Project Management

७. बैकिङ, मुद्रा तथा विमा

- ७.१ Fundamental Knowledge of Banking System
- ७.२ Exchange rate and its impact
- ७.३ Banking and Financial Support
- ७.४ Insurance and risk management
- ७.५ Global currency

८. वैदेशिक सहायता

- ८.१ वैदेशिक सहायताको आवश्यकता र महत्व
- ८.२ वैदेशिक सहायताको प्रकारहरू र भुक्तानी प्रकृया
- ८.३ सोधभर्ना व्यवस्था
- ८.४ विनिमय दर निर्धारण र व्यवस्थापन
- ८.५ Procurement Guideline -World Bank and ADB
- ८.६ Debt Financing
- ८.७ वैदेशिक श्रोतबाट प्राप्त ऋण, अनुपातको लेखा
- ८.८ Project Account तयारी सम्बन्धी जानकारी

९. ऐन तथा नियमहरू

- ९.१ लेखा परिक्षण ऐन, २०४८
- ९.२ आयकर ऐन, २०५८ र नियमावली २०५९
- ९.३ गैर सैनिक हवाई उडान ऐन, २०१५ र गैर सैनिक हवाई उडान नियमावली, २०५२
- ९.४ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
- ९.५ नागरिक उड्डयन नियमावली, २०५८
- ९.६ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरूको सेवाका शर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६
- ९.७ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७
- ९.८ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शुल्क नियमावली, २०६७
- ९.९ नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३
- ९.१० सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४
- ९.११ भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४
- ९.१२ सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४
- ९.१३ आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०६४
- ९.१४ सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउण्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४
- ९.१५ पर्यटन नीति, २०६५

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह निर्देशक, एघारौँ तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ९.१६ विदेशी लगानी नीति, २०७१
 ९.१७ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
 ९.१८ अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८
 ९.१९ जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४
 ९.२० लगानी बोर्ड ऐन, २०६८
 ९.२१ हवाई नीति २०६३
 ९.२२ मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ र मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३

दोस्रो पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

दोस्रो पत्र (विषयगत)				
विषय	खण्ड	अङ्कभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान
सेवा सम्बन्धी	(क)	५०	२ प्रश्न X १५ अङ्क = ३०	१ प्रश्न X २० अङ्क = २०
	(ख)	५०	२ प्रश्न X १५ अङ्क = ३०	१ प्रश्न X २० अङ्क = २०
जम्मा		१००	४ प्रश्न X १५ अङ्क = ६०	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०